

Franckesche Stiftungen zu Halle

M.T. Ciceronis Epistolae Selectae

Cicero, Marcus Tullius

Halae, MDCCLXXXI.

VD18 13038672

Liber I.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:hbz:ha33-1-198746](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:ha33-1-198746)

MARCI TVLLII CICERONIS
EPISTOLARVM
SELECTARVM
LIBER I.

I.
MARCVS TVLLIVS CICERO
TERENTIAE SVAE S. P. D.

Famil. lib. 14. Epist. 22.

Si vales, bene est: valeo. Nos quotidie tabellarios nostros expectamus, qui si venerint, fortasse erimus certiores, quid nobis faciendum sit: faciemusque te statim certiozem. Valetudinem tuam cura diligenter. Vale. Kalendis Septembribus.

II.
M. T. C. TERENTIAE S. P. D.

Famil. lib. 14. Epist. 21.

Si vales, bene est: valeo. Da operam, vt convalescas: quod opus erit, vt res tempusque
(Ciceronis Epist. Sel.) A postu-

postulat, prouideas, atque administres: et ad me de omnibus rebus quam saepissime litteras mittas. Vale.

III.

M. T. C. TERENTIAE S. P. D.

Famil. lib. 14. Epist. 8.

Si vales, bene est: ego valeo. Valetudinem tuam velim cures diligentissime. Nam mihi et scriptum et nunciatum est, te in febrim subito incidisse. Quod celeriter me fecisti de Caesaris litteris certiolem, fecisti mihi gratum. Item posthac si quid opus erit, si quid acciderit noui, facies vt sciam. Vale. D. IIII. Nonas Iunias.

IV.

M. T. C. TERENTIAE S. P. D.

Famil. lib. 14. Epist. 24.

Si vales, bene est: valeo. Nos neque de Caesaris aduentu, neque de litteris, quas Philotimus habere dicitur, quidquam adhuc certi habemus. Si quid erit certi, faciam te statim certiolem. Valetudinem tuam fac vt cures. Vale. III. idus Sextiles.

V.

M. T. C. TERENTIAE SVAE S. P. D.

Famil. lib. 14. Epist. 23.

Si vales, bene est: valeo. Redditae mihi tandem sunt a Caesare litterae satis liberales, et ipse

ipse opinione celerius venturus esse dicitur. Cui
vtrum obuiam procedam, an hic eum expectem,
cum constituerò, faciam te certiore. Tabella-
rios mihi velim quam primum remittas. Valetu-
dinem tuam cura diligenter. Vale. D. pridie idus
Sextiles.

VI.

M. T. C. TERENTIAE SVAE S. P. D.

Famil. lib. 14. Epist. 17.

Si vales, bene est: valeo. Si quid haberem,
quod ad te scriberem, facerem id et pluribus
verbis, et saepius. Nunc quae sunt negotia, vi-
des. Ego autem quomodo sim adfectus, ex Lepta
et Trebatio poteris cognoscere. Tu fac vt tuam
et Tulliae valetudinem cures. Vale.

VII.

M. T. C. TERENTIAE SVAE S. P. D.

Famil. lib. 14. Epist. 15.

Si vales, bene est. Constitueramus, vt ad te
antea scripseram, obuiam Ciceronem Caesari
mittere: sed mutauimus consilium, quia de illius
aduentu nihil audiebamus. De ceteris rebus,
etsi nihil erat noui: tamen quid velimus, et quid
hoc tempore putemus opus esse, ex Sicca poteris
cognoscere. Tulliam adhuc mecum teneo. Va-
letudinem tuam cura diligenter. Vale. XII. Ka-
lendas Quintil.

VIII.

M. T. C. TERENTIAE SVAE S. P. D.

Famil. lib. 14. Epist. 19.

In maximis meis doloribus exerceat me valetudo Tulliae nostrae. De qua nihil est, quod ad te plura scribam. Tibi enim magnae curae esse certo scio. Quod me propius vultis accedere, video ita esse faciendum, etiam ante fecissem: sed me multa impediunt, quae ne nunc quidem expectata sunt. Sed a Pomponio exspecto litteras, quas ad me quam primum perferendas cures velim. Da operam, ut valeas.

IX.

M. T. C. TERENTIAE S. P. D.

Famil. lib. 14. Epist. 12.

Quod nos in Italiam saluos venisse gaudes, perpetuo gaudeas velim. Sed perturbati dolore animi, magnisque iniuriis, metuo, ne id consilii ceperimus, quod non facile explicare possumus. Quare, quantum potes, adiuvā. Quid autem possis, mihi in mentem non venit. In viam, quod te des hoc tempore, nihil est: et longum est iter: et non tutum: et non video, quid prodesse possis, si veneris. Vale. D. pridie nonas Novembr. Brundisio.

X. M. T. C.

X.

M. T. C. TERENTIAE SVAE S. P. D.

Famil. lib. 14. Epist. 11.

Si vales, bene est: valeo. Tullia nostra venit ad me pridie idus Iunii, cuius summa virtute et singulari humanitate, graviore etiam sum dolore adfectus, nostra factum esse negligentia, ut longe alia in fortuna esset, atque eius pietas ac dignitas postulabat. Nobis erat in animo, Ciceronem ad Caesarem mittere, et cum eo Cn. Salustium. Si profectus erit, faciam te certiorum. Valetudinem tuam cura diligenter. Vale. XVII. Kalendas Quintil.

XI.

M. T. C. TIRONI S. P. D.

Famil. lib. 16. Epist. 7. (al. 2.)

Septimum iam diem Corcyrae tenebamur. Quintus autem pater et filius Buthroti. Solliciti eramus de tua valetudine mirum in modum: nec mirabamur, nihil a te litterarum. Iis enim ventis istinc navigatur, qui si essent, nos Corcyrae non sederemus. Cura igitur te, et confirma: et, cum commode, et per valetudinem, et per anni tempus navigare poteris, ad nos, amantissimos tui, veni. Nemo nos amat, qui te non diligit. Carnis omnibus expectatusque venies. Cura ut valeas etiam atque etiam, Tiro noster. Vale. XV. Kal. Nouembr. Corcyra.

A 3

XII.

XII.

M. T. C. TIRONI S. P. D.

Famil. lib. 16. Epist. 4. (al. 2.)

Non queo ad te, nec lubet scribere, quo animo
 sim adfectus: tantum scribo, et tibi et mihi
 maximae voluptati fore, si te firmum quamprimum
 videro. Tertio die abs te ad Alyziam ac-
 cesseramus. Is locus est citra Leucadem stadia
 CXX. Leucade aut te ipsum, aut tuas litteras a
 Marione putabam me accepturum. Quantum
 me diligis, tantum fac ut valeas, vel quantum te
 a me scis diligi. Nonis Novembr. Alyzia.

XIII.

CICERO FIL. TIRONI S. P. D.

Famil. lib. 16. Epist. 25.

Et si iusta et idonea usus es excusatione de in-
 termissione litterarum tuarum: tamen id ne
 saepius facias, rogo. Nam etsi de republ. rumo-
 ribus et nuntiis certior fio, et de sua in me vo-
 luntate semper ad me perscribit pater: tamen de
 quauis minima re scripta a te ad me epistola sem-
 per fuit gratissima. Quare cum in primis tuas de-
 siderem litteras, noli committere, ut excusatione
 potius expleas officium scribendi, quam assiduitate
 epistolarum. Vale.

XIV.

XIV.

M. T. C. TIRONI S. P. D.

Famil. lib. 16. Epist. 3.

Omnia a te data mihi putabo, si te valentem videro. Summa cura exspectabam aduentum Menandri, quem ad te miseram. Cura, si me diligis, ut valeas: et, cum te bene confirmaris, ad nos venias. Vale. IV. Idus Aprilis.

XV.

M. T. C. TIRONI S. P. D.

Famil. lib. 16. Epist. 24.

Andricus postridie ad me venit, quam exspectarem. Itaque habui noctem plenam timoris, ac miseriae. Tuis litteris nihilo sum factus certior, quomodo te haberes: sed tamen sum recreatus. Ego omni delectatione, litterisque omnibus careo, quas ante, quam te videro, attingere non possum. Medico mercedis, quantum poscet, promitti iubeto, id scripsi ad Vmmium. Audio te animo angere, et Medicum dicere, ex eo te laborare. Si me diligis, excita ex somno tuas litteras, humanitatemque, propter quam mihi es carissimus. Nunc opus est te animo valere, ut corpore possis. Id cum tua, tum mea causa facias, a te peto. Acastum retine, quo commodius tibi ministretur. Conserua te mihi; dies promissorum adest; quem etiam repraesentabo, si adueneris. Etiam atque etiam vale. IV. idus hora VI.

A 4

XVI.

XVI.

M. T. C. TIRONI S. P. D.

Famil. lib. 16. Epist. 15.

Aegypta ad me venit pridie idus Aprilis. Is etsi mihi nunciauit, te plane febris carere, et belle habere: tamen, quod negauit te potuisse ad me scribere, curam mihi attulit, et eo magis, quod Hermia, quem eodem die venire oportuerat, non venerat. Incredibili sum sollicitudine de tua valetudine: qua si me liberabis, ego te omni cura liberabo. Plura scriberem, si iam putarem, libenter te legere posse, ingenium tuum, quod ego maximi facio, confer ad te mihi, tibi-que conseruandum. Cura te etiam atque etiam diligenter. Vale. Scripta iam epistola, vacillantibus litterulis, nec mirum, tam graui morbo. Ego ad te Aegyptam misi, quod nec inhumanus est, et te visus est mihi diligere, ut is tecum esset: et cum eo cocum, quo vtere. Vale.

XVII.

TVLLIUS ET CICERO ET Q. FILIUS
TIRONI HUMANISS. ET OPT.

S. P. D.

Famil. lib. 16. Epist. 5.

Vide, quanta in te sit suauitas; duas horas Thyrei fuimus. Xenomenes hospes tam te diligit, quam si vixerit tecum. Is omnia pollicitus est, quae tibi essent opus: facturum puto. Mihi placebat, si firmior esses, ut te Leucadem depor-

deportaret, ut ibi te plane confirmares. Videbis, quid Curio, quid Lytoni, quid medico placeat. Volebam ad te Marionem remittere: quem, cum meliutē tibi esset, ad me mitteres: sed cogitavi, vnas litteras Marionem adferre posse, me autem crebras expectare. Poteris igitur, et facies si me diligis, ut quotidie sit Acastus in portu. Multi erunt, quibus recte litteras dare possis, qui ad me libenter perferant. Equidem Patras euntem neminem praetermittam. Ego omnem spem tui diligenter curandi in Curio habeo: nihil illo potest fieri humanius, nihil nostri amantius. Ei te totum trade. Malo te paulo post valentem, quam statim imbecillum videre. Cura igitur nihil aliud, nisi ut tu valeas; cetera ego curabo. Eriam atque etiam vale. Leucade proficiscens. VII. Idus Nouembr.

XVIII.

M. T. CIC. PATER ET FIL. ET Q. Q.
TIRONI S. D.

Famil. lib. 16. Epist. 6.

Tertiam ad te epistolam scripsi eadem die, magis instituti mei tenendi causa, quia nactus eram, cui darem, quam, quod haberem, quid scriberem. Igitur illa: quantum me diligis, tantum adhibe in te diligentiae. Ad tua innumera-bilia in me officia adde hoc, quod mihi erit gratissimum omnium. Cum valetudinis rationem, ut spero, habueris, habeto etiam navigationis.

A 5

In

In Italiam euntibus omnibus ad me litteras dabis, ut ego euntem Patras neminem praetermitto. Cura te, mi Tiro: quando non contigit, ut simul nauigares, nihil est, quod festines: nec quidquam cures, nisi ut valeas. Etiam atque etiam vale. VII. idus Novembr. Actio. Vesper.

XIX.

M. T. C. TIRONI S. P. D.

Famil. lib. 16. Epist. 10. (al. 12.)

Ego vero cupio te ad me venire: sed viam timeo. Grauiissime aegrotasti: inedia et vis ipſius morbi consumptus es. Graues solent offensiones esse ex grauib. morbis, si quae culpa commissa est. Iam ad id biduum, quod fueris in via, dum in Cumanum venis, accedent continuo ad reditum dies quinque. Ego in Formiano ad III. Kalend. esse volo. Ibi te ut firmum offendam, mi Tiro, effice. Litterulae meae, sine nostrae, tui desiderio oblanguerunt. Hac tamen epistola, quam Acastus attulit, oculos paullulum sustulerunt. Pompeius erat apud me, cum haec scribebam. Hilare et libenter ei cupienti audire nostra, dixi, sine te omnia mea muta esse. Tu musis nostris para ut operas reddas. Nostra ad diem dictam fient. Docui enim te, fides *ῥητορ* quod haberet. Fac plane ut valeas: nos adsumus. Vale. XIV. Kalend.

XX.

S
inf
me
fi t
vire
et
erit
ipse
istia
mo
est
qua
Ter
me
fed
rius
de
eo
nal
lon
ut
Va

XX.

TVLLIVS TIRONI S.

Famil. lib. 16. Epist. 22.

Spero ex tuis litteris, tibi melius esse. Cupto certe, cui quidem rei omni ratione cura vt inferuias: et caue suspiceris, contra voluntatem meam te facere, quod non sis mecum: mecum es, si te curas. Quare malo te valetudini tuae seruire, quam meis oculis, et auribus. Etsi enim et audio te, et video libenter: tamen hoc multo erit, si valebis, iucundius. Ego hic cesso, quia ipse nihil scribo: lego autem libentissime. Tu istuc, si quid librarii mea manu non intelligent, monstrabis: vna omnino interpolatio difficilior est, quam ne ipse quidem facile legere soleo, de quadrimo Catone. De triclinio cura, vt facis. Tertia aderit, modo ne Publius rogatus sit. Demetrius iste numquam omnino Phalereus fuit: sed nunc plane Bellienus est. Itaque te do vicarium, tu eum obseruabis. Etsi, verumtamen de illis; nosti cetera. Sed tamen, si quem cum eo sermonem habueris, scribas ad me, vt mihi nascatur epistolae argumentum, et vt tuas quam longissimas litteras legam. Cura, mi Tiro, vt valeas; hoc mihi gratius facere nihil potes. Vale.

XXI.

CICERO BASILIO S.

Famil. lib. 6. Epist. 15. (al. 16.)

Tibi gratulor, mihi gaudeo: te amo: tua tueor, a te amari, et quid agas, quidque agatur, certior fieri volo. Vale.

XXII.

CICERO SERVIO S.

Famil. lib. 13. Epist. 25.

Hagesaretus Larissaeus, magnis meis beneficiis ornatus in consulatu meo, memor et gratus fuit, meque postea diligentissime coluit. Eum tibi magnopere commendo, ut et hospitem meum, et familiarem, et gratum hominem, et virum bonum, et principem civitatis suae, et tua necessitudine dignissimum. Pergratum mihi feceris, si dederis operam, ut is intelligat, hanc meam commendationem magnum apud te pondus habuisse.

XXIII.

M. T. C. Q. VALERIO FIL. ORCAE
PROCOS. S. P. D.*Famil. lib. 13. Epist. 6.*

Publius Cornelius, qui tibi has litteras reddidit, est mihi a P. Cuspio commendatus: cuius causa quanto opere cuperem, deberemque, profecto ex me facile cognosti. Vehementer te rogo,

ut

ut cures, ut ex hac commendatione mihi Cuspius quam maximas, quam primum, quam saepissime gratias agat. Vale.

XXIV.

M. T. C. S. P. D. C. MEMMIO.

Famil. lib. 13. Epist. 3.

Aulum Fustum, vnum ex meis intimis, observantissimum, studiosissimumque nostri, eruditum hominem, et summa humanitate, tuaque amicitia dignissimum, velim ita tractes, ut mihi coram recepisti. Tam gratum mihi id erit, quam quod gratissimum. Ipsum praeterea summo officio, et summa observantia, tibi in perpetuum deuinxeris. Vale.

XXV.

M. T. C. Q. CORNIFICIO S. P. D.

Famil. lib. 12. Epist. 27.

Sextus Aufidius et observantia, qua me colit, accedit ad proximos, et splendore equiti Romano nemini cedit. Est autem ita temperatis, moderatisque moribus, ut summa severitas summa cum humanitate iungatur. Cuius tibi negotia, quae sunt in Africa, ita commendo, ut maiore studio, magisque ex animo commendare non possim. Pergratum mihi feceris, si dederis operam, ut intelligat, meas apud te litteras maximum pondus habuisse. Hoc te vehementer, mi Cornifici, rogo.

A 7

XXVI.

XXVI.

M. T. C. TREBATIO S. P. D.

Famil. lib. 7. Epist. 18. (al. 19.)

Epistolam tuam, quam accepi a Lucio Arruntio, conscidi innocentem. Nihil enim habebat, quod non vel in concione recte legi posset. Sed et Arruntius ita te mandasse siebat, et tu adscripseras. Verum illud esto. Nihil te ad me postea scripsisse demiror, praesertim tam nouis rebus. Vale.

XXVII.

M. T. C. SERVIO SVLPITIO S. P. D.

Famil. lib. 13. Epist. 20. (al. 21.)

Asclepone Patrensi, medico, vtor valde familiariter, eiusque cum consuetudo mihi iucunda fuit, tum etiam ars, quam sum expertus in valetudine meorum. In qua mihi cum ipsa scientia, tum etiam fidelitate, beneuolentiaque satisfecit. Hunc igitur tibi commendo, et a te peto, vt des operam, vt intelligat, diligenter me scripsisse de sese, meamque commendationem vltui magno sibi fuisse. Erit id mihi vehementer gratum.

XXVIII.

CICERO APPIO S.

Famil. lib. 10. Epist. 29.

De meo studio erga salutem, et incolumitatem tuam, credo te cognosse ex literis tuorum; quibus

quil
nec
ben
illi
ipsi
nec
ma
fac
re
tile

A
nu
Te
hi
fin
ha
tu
sp

C

quibus me cumulatissime satisfecisse certo scio: nec iis concedo, quamquam sunt singulari in te beneuolentia, ut te saluum malint, quam ego. Illi mihi necesse est concedant, ut tibi plus quam ipsis hoc tempore prodesse possim: quod quidem nec destitui facere, nec desistam: et iam in maxima re feci, et fundamenta ieci salutis tuae. Tu fac bono animo, magnoque sis: meque tibi nulla re defuturum esse confidas. Pridie Nonas Quintiles.

XXIX.

M. T. C. M. MARIO S. D.

Famil. lib. 7. Epist. 4.

Ad IX. Kalendas, in Cumanum veni cum Lubone tuo, vel nostro potius. In Pompeianum statim cogito: sed faciam ante te certiorum. Te cum semper valere cupio, tum certe, dum hic sumus. Vides enim quanto post vna futuri sumus. Quare si quod constitutum cum podagra habes, fac ut in alium diem differas. Cura igitur, ut valeas: et me hoc biduo aut triduo expecta.

XXX.

CICERO PLANCO IMP. CONS. DESIG.

S. P. D.

Famil. lib. 10. Epist. 14.

O gratam famam biduo ante victoriam, de subsidio tuo, de studio, de celeritate, de copiis

copiis atque etiam hostibus fufis. Spes omnis in te est. Fugisse enim ex praelio Mutinensi dicuntur notiffimi latronum duces. Est autem non minus gratum extrema delere, quam prima depellere. Equidem expectabam iam tuas litteras, idque cum multis, sperabamque etiam, Lepidum temporibus admonitum tecum et reipubl. satis esse facturum. In illam igitur curam incumbe, mi Plance, vt ne qua scintilla teterrimi belli relinquatur. Quod si erit factum, et rempublicam diuino beneficio adfeceris, et ipse aeternam gloriam consequere. D. III. Non. Maii.

XXXI.

CICERO PAPIRIO PAETO S. P. D.

Famil. lib. 9. Epist. 23.

Heri veni in Cumanum: cras ad te fortasse. Sed cum certum sciam, faciam te paulo ante certiore. Etsi M. Ceparius, cum mihi in filua gallinaria obuiam venisset, quaesissimique, quid ageres, dixit, te in lecto esse, quod ex pedibus laborares. Tuli scilicet moleste, vt debui: sed tamen constitui ad te venire, vt et viderem te, et viferem, et coenarem etiam. Non enim arbitror, cocum etiam te arthriticum habere. Expecta igitur hospitem cum minime edacem, tum inimicum coenis sumptuosus.

XXXII.

XXXII.

M. T. C. CN. PLANCO S. D.

Famil. lib. 4. Epist. 15.

Accepi perbreues tuas litteras, quibus id, quod scire cupiebam, cognoscere non potui: cognoui autem id, quod mihi dubium non fuit. Nam quam fortiter ferres communes misérias, non intellexi: quam me amares, facile perspexi: sed hoc scieram. Illud si scissem, ad id meas litteras accommodavissem. Sed tamen etsi antea scripsi, quae existimaui scribi oportere: tamen hoc tempore breviter commonendum putaui, ne quo periculo te proprio existimares esse: in magno omnes, sed tamen in communi sumus. Quare non debes aut propriam fortunam, aut praecipuam postulare, aut communem recusare. Quapropter eo animo simus inter nos, quo semper fuimus. Quod de te sperare, de me praestare possum. Vale.

XXXIII.

M. T. CICERO DOLABELLAE.

Famil. lib. 9. Epist. 12.

Gratulor Bailis nostris; siquidem, ut scribis, salubres repente factae sunt: nisi forte te amant, et tibi assentantur; et tamdiu dum tu ades, sunt oblatae tui: quod quidem si ita est, minime miror, caelum etiam, et terras vim suam, si tibi ita conveniat, dimittere. Oratunculam pro Deiotaro, quam requirebas, habebam
mecum,

mecum, quod non putaram. Itaque eam tibi misi, quam velim sic legas, ut causam tenuem et inopem, nec scriptione magnopere dignam. Sed ego hospiti vereri, et amico munusculum mittere volui leuidentem, crasso filo, cuiusmodi ipsius solent esse munera. Tu velim animo sapienti, fortique sis: ut tua moderatio, et gravitas, aliorum infamet iniuriam. Vale.

XXXIV.

M. T. C. IMP. M. CAELIO AEDILI
CVRVLI S. D.

Famil. lib. 2. Epist. 14.

M. Fabio, viro optimo, et homine doctissimo, familiarissime utor mihiſceque eum diligo, cum propter summum ingenium eius, summamque doctrinam, tum propter singularem modestiam. Eius negotium sic velim suscipias, ut si esset res mea. Noui ego vos magnos patronos, hominem occidat oportet, qui vestra opera uti velit. Sed in homine nullam accipio excusationem. Omnia relinques, si me amabis, cum tua opera Fabius uti voler. Ego res Romanas vehementer exspecto, et desidero: in primisque, quid agas, scire cupio. Nam iam diu propter hiemis magnitudinem nihil noui ad nos adferebatur. Vale.

XXXV.

XXXV.
CICERO TREBATIO

Famil. lib. 7. Epist. 22.

Illuseras heri inter scyphos, quod dixeram, controuerſiam eſſe, poſſe ne heres, quod furtum antea factum eſſet, furti recte agere. Itaque, eſſi domum bene potus, ſeroque redieram; tamen id caput, vbi haec controuerſia eſt, notaui et deſcriptum tibi miſi: vt ſcires, id, quod tu neminem ſenſiſſe dicebas, Sex. Aelium, M. Manilium, M. Brutum ſenſiſſe. Ego tamen Scaeuolae et Teſtae adſentior.

XXXVI.
M. T. C. D. BRUTO IMP. COS. DES.
S. P. D.

Famil. lib. 11. Epist. 15.

Eſſi mihi tuae litterae iucundiſſimae ſunt: tamen iucundius fuit, quod in ſumma occupatione tua Planco collegae mandaſti, vt te mihi per litteras excuſaret: quod fecit ille diligenter: mihi autem nihil amabilius officio tuo, et diligentiâ. Coniunctio tua cum collega, concordiaque veſtra, quae litteris communibus declarata eſt, S. P. Q. R. gratiſſima accidir. Quod ſupereſt; perge, mi Brute, et iam non cum aliis, ſed tecum ipſe certa. Plura ſcribere non debeo, praeſertim ad te: quo magiſtro breuitatis vti cogito. Litteras tuas vehementer exſpecto, et quidem tales, quales maxime opto.

XXXVII.

XXXVII.

M. T. C. FURFANIO PROCOS.

Famil. lib. 6. Epist. 9.

Cum A. Caecinna tanta mihi familiaritas, consuetudoque semper fuit, ut nulla maior esse possit. Nam et patre eius, claro homine, et forti viro, plurimum usi sumus: et hunc a puero, quod et spem mihi magnam adferebat summae probitatis summaeque eloquentiae, et vivebat mecum coniunctissime, non solum officiis amicitiae, sed etiam studiis communibus, sic semper dilexi, ut non villo cum homine coniunctius viverem. Nihil attinet, me plura scribere, quam quod mihi necesse est, eius salutem et fortunas, quibuscunque rebus possim, tueri, ut vides. Reliquum est, ut, cum cognorim pluribus rebus, qui tu et de bonorum fortuna, et de reipublicae calamitatibus sentires, nihil a te petam, nisi ut ad eam voluntatem, quam tua sponte erga Caecinnam habiturus esses, tantus cumulus accedat commendatione mea, quanti me a te fieri intelligo. Hoc mihi gratius facere nihil potes. Vale.

XXXVIII.

M. T. C. CORNIFICIO S. D.

Famil. lib. 12. Epist. 21.

Caius Anicius, familiaris meus, vir omnibus rebus ornatus, negotiorum suorum causa legatus est in Africam legatione libera. Eum velim
rebus

reb
con
qu
me
fac
nat
et
igi
on
ful
val

B
no
res
ign
nil
Do
hu
pu
lic
ma
tui
ma
mu
rei

rebus omnibus adiues, operamque des, vt quam commodissime sua negotia conficiat: in primisque, quod ei carissimum est, dignitatem eius tibi commendo, idque a te peto, quod ipse in prouincia facere sum solitus, non rogatus, vt omnibus senatoribus lictores darem: quod idem acceperam et cognoueram a summis viris factitatum. Hoc igitur, mi Cornifici, facies, ceterisque rebus omnibus eius dignitati, reiue, si me amas, consules, id erit mihi gratissimum. Da operam, vt valeas.

XXXIX.

M. T. C. CASSIO S. P. D.

Famil. lib. 12. Epist. 9.

Breuitas tuarum litterarum me quoque breuiorem in scribendo facit: et, vere vt dicam, non satis occurrit, quid scribam. Nostras enim res in actis perferri ad te certo scio: tuas autem ignoramus. Tamquam enim clausa sit Asia, sic nihil perfertur ad nos, praeter rumores de oppresso Dolabella, satis illos quidem constantes, sed adhuc sine auctore. Nos confectum bellum cum putaremus, repente a Lepido tuo in summam sollicitudinem adducti sumus. Itaque persuade tibi, maximam reipublicae spem in te, et in copiis esse tuis. Firmos omnino exercitus habemus: sed tamen, vt omnia, (vt spero,) prospere procedant, multum interest te venire. Exigua est enim spes reipublicae. Nam nullam non libet dicere: sed quae-

quaecunque est, ea despondetur anno consulatus tui. Vale.

XL.

M. T. C. ACILIO PROC. S. P. D.

Famil. lib. 13. Epist. 31.

L. Manilius est Sofis: is fuit Catinensis, sed est vna cum reliquis Neapolitanis ciuis Romanus factus, decurioque Neapoli. Erat enim adscriptus in id municipium, ante ciuitatem sociis et Latinis datam. Eius frater Catinae nuper mortuus est. Nullam omnino arbitramur de ea hereditate controuersiam eum habiturum; et est hodie in bonis: sed, quum habet praeterea negotia vetera in Sicilia sua, et hanc hereditatem fraternali, et omnia eius tibi commendo, in primisque ipsum virum optimum, mihi que familiarissimum, his studiis litterarum, doctrinaeque praeditum, quibus ego maxime delector. Peto igitur abs te, vt eum, siue adierit, siue non venerit in Siciliam, in meis intimis, maximeque necessariis scias esse; itaque tractes, vt intelligat, meam commendationem sibi magno adiumento fuisse.

XLI.

M. T. C. BRUTO S. P. D.

Famil. lib. 13. Epist. 14. (al. 15.)

L. Titio Strabone, equite Romano in primis honesto, et ornato, familiarissime vtor.
Omnia

Omnia mihi cum eo intercedunt iura summae necessitudinis. Huic in tua prouincia pecuniam debet P. Cornelius. Ea res a Volcatio, qui Romae ius dicit, reiecta in Galliam est. Peto a te hoc diligentius, quam si mea res esset, quo est honestius de amicorum pecunia laborare, quam de sua, vt negotium conficiendum cures, ipse suscipias, transigas, operamque des, quod tibi aequum et rectum videbitur, vt quam commodissima conditione libertus Strabonis, qui eius rei causa missus est, negotium conficiat, ad nummosque perueniat. Id et mihi gratissimum erit; et tu ipse L. Titium cognosces amicitia tua dignissimum. Quod vt tibi curae sit, vt omnia solent esse, quae me velle scis, te vehementer etiam atque etiam rogo.

XLII.

CICERO TREBATIO.

Famil. lib. 7. Epist. 14.

Chrysippus Vettius, Cyri architecti libertus, facit, vt te non immemorem putarem mei. Salutem enim mihi verbis tuis nuntiarat. Valde iam lautus es, qui grauiere litteras ad me dare, homini praesertim prope domestico. Quod scribere oblitus es: minus multi iam te aduocato, caussa cadent: sin nostri oblitus es; dabo operam, vt istuc veniam, antequam plane ex animo tuo effluo: sin aestiuorum timor te debilitat, aliquid excogita, vt fecisti de Britannia. Illud quidem

quidem perlibenter audiui ex eodem Chrysippo, te esse Caesari familiarem: sed mehercule mallem, id quod erat aequius, de tuis rebus ex tuis litteris quam saepissime cognoscerem. Quod certe ita fieret, si tu maluisses beneuolentiae, quam litium, iura perdiscere. Sed haec iocati sumus, et tuo more et non nihil etiam nostro. Te valde amamus, nosque a te amari cum volumus, tum etiam confidimus.

XLIII.

CICERO LEPIDO S.

Famil. lib. 10. Epist. 27.

Quod mihi pro mea summa erga te beneuolentia magnae curae est, ut quam amplissima dignitate sis, moleste tuli, te senatui gratias non egisse, cum esses ab eo ordine ornatus summis honoribus. Pacis inter ciues conciliandae te cupidum esse, laetor. Eam si a seruitute seiungis, consules et reipublicae et dignitati tuae: Sin ista pax perditum hominem in possessionem impotentissimi dominatus restitutura est; hoc animo scito esse omnes sanos, ut mortem seruituti anteponent. Itaque sapientius, meo quidem iudicio, facies, si te in istam pacificationem non interpones, quae neque senatui, neque populo, neque cuiquam bono probatur. Sed haec audies ex aliis, aut certior fies litteris. Tu pro tua prudentia, quid optimum factu sit, videbis.

XLIV.

XLIV.

M. T. C. CASSIO S. P. D.

Famil. lib. 12. Epist. 8.

Scelus adfinis tui Lepidi, summamque leuitatem et inconstantiam, ex actis, quae ad te mitti certo scio, cognoscere te arbitror. Itaque nos, confecto bello, ut arbitrabamur, renouatum bellum gerimus: spemque omnem in Decio Bruto et Planco habemus: si verum quaeris, in te et in meo Bruto, non solum ad praesens perfugium, si, (quod nolim) aduersi quid acciderit, sed etiam ad confirmationem perpetuae libertatis. Nos hic de Dolabella audiebamus, quae vellemus: sed certos auctores non habebamus. Te quidem magnum hominem, et praesenti iudicio, et reliqui temporis expectatione scito esse. Hoc tibi proposito, fac ut ad summa contendas. Nihil est tantum, quod non populus Rom. a te perfici, atque obtineri posse iudicet. Vale.

XLV.

CICERO PLANCO S.

Famil. lib. 10. Epist. 2.

Meum studium honori tuo pro necessitudine nostra non defuisset, si aut tuto in senatum, aut honeste venire potuissem. Sed nec sine periculo quisquam, libere de republica sentiens, versari potest in summa impunitate gladiatorum: nec nostrae dignitatis videtur esse, ibi sententiam de

(Ciceronis Epist. Sel.) B republ.

republ. dicere, vbi me et melius et propius audiant armati, quam senatores. Quapropter in priuatis rebus nullum neque officium, neque studium meum desiderabis; ne in publicis quidem, si quid erit, in quo me interesse necesse sit, vniquam deero, ne cum periculo quidem meo, dignitati tuae: In his autem rebus, quae nihilo minus, vt ego absim, confici possunt: peto a te, vt mei rationem habere velis et salutis et dignitatis meae.

XLVI.

CICERO L. PAPIRIO PAETO S. D.

Famil. lib. 9. Epist. 19.

Tamen a malitia non discedis: tenuiculo apparatu significas Balbum fuisse contentum. Hoc videris dicere, cum reges tam sint continentes, multo magis consulares esse oportere. Nescis me ab illo omnia expiscatum: recta enim a porta domum meam venisse: neque hoc admirror, quod non ad tuam potius; sed illud, quod non ad suam. Ego autem primis tribus verbis, quid noster Paetus? at ille adiurans, nusquam se vniquam libentius. Hoc si verbis adsecutus es, aures ad te adferam, non minus elegantes: sin autem obsonio: peto a te, ne pluris esse balbos, quam disertos putes. Me quotidie aliud ex alio impedit: sed si me expediero, vt in ista loca venire possim, non committam, vt te sero a me certiore factum, putes.

XLVII.

XLVII.

M. T. C. ACILIO PROC. S. P. D.

Famil. lib. 13. Epist. 32.

In Halefina ciuitate tam lauta, tamque nobili, coniunctissimos habeo et hospitio et familiaritate M. et C. Clodios, Archagatum et Philonem. Sed vereor, ne quia complures tibi praecipue commendo, exaequare videar ambitione quadam commendationes meas: quamquam a te quidem cumulate satis fit, et mihi et meis omnibus. Sed velim existimes, hanc familiam, et hos mihi maxime esse coniunctos vetustate, officiis, beneuolentia. Quamobrem peto a te in maiorem modum, vt his omnibus in rebus, quantum tua dignitas, fidesque patieretur, commodos. Id si feceris, erit mihi vehementissime gratum.

XLVIII.

M. T. C. ACILIO PROC. S. P. D.

Famil. lib. 13. Epist. 33.

Cn. Otacilio Nasone vtor familiarissime, ita prorsus, vt illius ordinis nullo familiarius. Nam et humanitate eius, et probitate in consuetudine quotidiana magnopere delector. Nihil iam opus est expectare te, quibus eum verbis tibi commendem, quo sic vtor, vt scripsi. Habet is in prouincia tua negotia, quae procurant liberti, Hilarus, Antigonus, Demonstratus: quos tibi, negotiaque omnia Nasonis, non secus commendo,

B 2

ac

ac si mea essent. Gratissimum mihi feceris, si intellexero, hanc commendationem magnum apud te pondus habuisse.

XLIX.

M. T. C. ACILIO PROC. S. P. D.

Famil. lib. 13. Epist. 34.

Auitum mihi hospitem est cum Lysone, Lysone filio, Lilybaetano, valdeque ab eo observor: cognouique dignum et patre, et auo, est enim nobilissima familia. Quapropter commendo tibi maiorem in modum rem domumque eius: magnoque opere a te peto, cures, ut is intelligat, meam commendationem maximo sibi apud te et adiumento, et ornamento fuisse. Vale.

L.

M. T. C. ACILIO PROC. S. P. D.

Famil. lib. 13. Epist. 35.

C. Auianus Philoxenus antiquus est hospes meus, et praeter hospitium, valde etiam familiaris: quem Caesar meo beneficio in Nouocomenfes retulit. Nomen autem Auiani secutus est, quod homine nullo plus est usus, quam Flacco Auiano meo, quemadmodum te scire arbitror, familiarissimo. Quae ego omnia collegi, ut intelligeres, non vulgarem esse commendationem hanc meam. Peto igitur abs te, ut omnibus rebus, quod sine molestia tua facere possis, ei commodes, habeasque in numero tuorum: perficiasque,

que, vt intelligat, has litteras meas magno sibi
vsvi fuisse. Erit id mihi maiorem in modum
gratum.

LI.

CICERO PLANCO.

Famil. lib. 10. Epist. 13.

Vt primum potestas data est augendae dignita-
tis tuae, nihil praetermisi in te ornando,
quod positum est aut in praemio virtutis, aut in
honore verborum: id ex ipso senatus consulto
poteris cognoscere. Ita enim est perscriptum, vt
a me de scripto dicta sententia est: quam senatus
frequens secutus est summo studio, magnoque
consensu. Ego quamquam ex tuis litteris, quas
mihi misisti, perspexeram, te magis iudicio bo-
norum, quam insignibus gloriae delectari; tamen
considerandum nobis existimaui, etiamsi tu nihil
postulares, quantum tibi a republica deberetur.
Tu contexes extrema cum primis. Qui enim
M. Antonium oppresserit, is bellum confecerit,
Itaque Homerus non Aiace, nec Achillem, sed
Vlysses appellauit *πολλίπρον*.

LII.

M. T. C. C. CASSIO S. P. D.

Famil. lib. 12. Epist. 6.

Qui status rerum fuerit tum, cum has litteras
dedi, scire poteris ex Caio Titio Strabone,
viro bono et optime de republica sentiente. Nam

quid dicam cupidissimo tui, qui domo et fortunis relictis, ad te potissimum profectus sit? Itaque eum tibi ne commendo quidem: aduentus ipsius ad te satis eum commendabit. Tu velim sic existimes, tibi que persuadeas, omne perfugium bonorum in te et Bruto esse positum, si, quod nolim, aduersi quid euenerit. Res, cum haec scribebam, erat in extremum deducta discrimen. Brutus enim Mutinae vix iam sustinebat. Qui si conseruatus erit, vicinus; sin, quod diu omen auertant, omnis omnium cursus ad vos. Proinde fac tantum animum habeas, tantumque apparatus, quanto opus est ad vniuersam rempublicam recuperandam. Vale.

LII.

M. T. C. THERMO PROPR. S. D.

Famil. lib. 13. Epist. 54.

Cum multa mihi grata sunt, quae tu adductus mea commendatione fecisti; *tum in primis*, quod Marcum Marcillum amici atque interpretis mei filium, liberalissime tractauisti. Venit enim Laodicaeam, et tibi apud me, mihi que propter te gratias maximas egit. Quare quod reliquum est, a te peto, quum apud gratos homines beneficium ponis, vt eo libentius his commodos, operamque des, quod fides tua patietur, vt focrus adolescentis rea ne fiat. Ego cum antea studiose commendabam Marcillum, tum multo nunc studiosius, quod in longa apparitione singularem et
prope

prope incredibilem patris Marcilli fidem abstinentiam, modestiamque cognoui.

LIV.

CICERO MEMMIO S.

Famil. lib. 13. Epist. 2.

Caio Auiano Euandro, qui habitat in tuo sacratio, et ipso multum vtor, et patrono eius Marco Aemilio familiarissime. Peto igitur a te maiorem in modum, quod sine tua molestia fiat, ut ei de habitatione accommodes. Nam propter opera instituta multa multorum, subitum est ei remigrare Kalend. Quinilibus. Impedior verecundia, ne te pluribus verbis rogem. Neque tamen dubito, quin, si tua nihil, aut non multum intersit, eo sis animo, quo ego essem, si quid tu me rogares, mihi certe gratissimum feceris.

LV.

M. T. C. SILIO S. P. D.

Famil. lib. 13. Epist. 47.

Quid ego tibi commendem eum, quem tu ipse diligis? Sed tamen, ut scires, eum non a me diligi solum, verum etiam amari; ob eam rem tibi haec scribo. Omnium tuorum officiorum, quae et multa et magna sunt, mihi gratissimum fuerit, si ita tractaris Egnatium, ut sentiat et se a me, et me a te amari. Hoc te vehementer, etiam atque etiam rogo. Illa nostra scilicet ceciderunt. Utamur igitur vulgari consolatione.

B 4

Quid

Quid si melius hoc? Sed haec coram. Tu fac, quod facias, ut me ames, teque amari a me scias.

LVI.

M. T. C. AVCTO PROC. S. D.

Famil. lib. 13. Epist. 50.

Sumsi hoc mihi pro tua in me observantia, quam penitus perpexi, quamdiu Brundisii fuimus, ut ad te familiariter et quasi pro meo iure scriberem, si quae res esset, de qua valde laborarem. M. Curius, qui Patris negotiatur, ita mihi familiaris est, ut nihil esset coniunctius. Multa illius in me officia, multa in illum mea quoque; maximum est summus inter nos amor et mutuus. Quae cum ita sint, si ullam in amicitia mea spem habes, si ea, quae in me officia et studia Brundisii contulisti, vis mihi etiam gratiora efficere, quamquam sunt gratissima, si me a tuis omnibus amari vides, hoc mihi da atque largire, ut M. Curium factum et rectum, ut aiunt, ab omni incommodo, detrimento, molestia, sincerum integrumque conferues. Et ipse spondeo, et omnes hoc tibi tui pro me recipient, ex mea amicitia, et ex tuo in me officio maximum te fructum summamque voluptatem esse capiturum.

LVII.

LVII.

M. T. C. P. CAESIO S. D.

Famil. lib. 13. Epist. 51.

Publium Messienum, equitem Romanum, omnibus rebus ornatum, meumque perfamiliarem, tibi commendo ea commendatione, quae potest esse diligentissima. Peto a te et pro nostra, et pro paterna amicitia, ut eum in tuam fidem recipias, eiusque rem famamque tuare. Virum bonum, tuaque amicitia dignum tibi adiunxeris, mihi que gratissimum feceris.

LVIII.

CICERO REGI S. D.

Famil. lib. 13. Epist. 15.

Aulus Licinius Aristoteles Melænsis, antiquissimus est hospes meus, et praeterea coniunctus magno usu familiaritatis. Haec cum ita sint, non dubito, quin tibi satis commendatus sit. Etenim ex multis cognosco, meam commendationem plurimum apud te valere. Hunc ego a Caesare liberaui. Frequens fuerat nobiscum, atque etiam diutius in causa est, quam nos commoratus: quo melius te de eo existimaturum arbitror. Fac igitur, mi Rex, ut intelligat, has sibi litteras plurimum profuisse.

LIX.

M. T. C. P. SILIO PROPR. S. D.

Famil. lib. 13. Epist. 61.

Tito Pinnio familiarissime me vsum esse scire te arbitror: quod quidem ille testamento declaravit, qui me tum tutorem, tum etiam secundum heredem instituerit. Eius filio mire erudito, et studioso et modesto, pecuniam Nicaeenses grandem debent ad HS. octogies, et ut audio in primis volunt ei soluere. Pergratum igitur mihi feceris, quando non modo reliqui tutores, qui sciunt, quanti me facias, sed etiam puer ipse sibi persuasit te omnia mea causa facturum esse: Si dederis operam, quoad fides dignitasque patietur, ut quam primum pecunia Pinnio solvatur Nicaeensium nomine.

LX.

M. T. C. P. SERVILIO COLLEGAE S. D.

Famil. lib. 13. Epist. 70.

Quia non est obscura tua in me benevolentia, sic fit, ut multi per me tibi velint commendari. Ego autem tribuo non numquam in vulgus, sed plerumque necessariis in hoc tempore. Nam cum Tito Ampio Balbo mihi summa familiaritas necessitudoque est, Eius libertum Titum Ampium Menandrum, hominem frugi, et modestum, ac patrono et nobis vehementer probatum, tibi commendo maiorem in modum. Vehementer mihi